

Samspelet mellan konst och arkitektur

Recension av John Sjöström i Arkitekten oktober 2015

Arne Klingborg, inspiratören. Red. Aurora Klingborg och Pär Granstedt, Kosmos förlag 2015. Medverkande författare: Dolf van Aalderen, Juji Agematsu, Brigitte Deck, Åke Fant, Berit Frøseth, Michaela Glöckler, Pär Granstedt, Richard Howard, Sylvia Hvistendal-Manners, Daniel Johnston, Arne Klingborg, Aurora Klingborg-Granstedt, Lars Krantz, Anders Kumlander, Gunilla Lundahl, Kristina Mezei, Helena Nordlund, Mats-Ola Olsson, Dick Tibbling, Ulf Wagner.

För oss arkitekter är det ofta svårt att ta ställning till alla nya trender inom teknik och ekonomi. De får oss ibland att försumma sammanhanget där de ska sättas in. Men kring Järna söder om Stockholm kan vi finna miljöer som genom åren konsekvent följt en omtänksam linje, både i sin rumsutformning och i sin hantering av den yttre miljön. En antroposofisk livssyn har tagit sig uttryck i en hänsynsfull och levande arkitektur, resultatet av en nära samverkan mellan inspirerade konstnärer.

En av dem, Arne Klingborg, gick bort för tio år sedan. I år skulle han ha fyllt 100 år. I nära samarbete med Erik Asmussen har han svarat för gestaltningen av Rudolf Steiner-seminariets byggnader i Ytterjärna, bostäder, kulturhus och sjukhuset, Vidarkliniken, en tillflykt för svårt sjuka patienter. Bakgrunden till denna mycket speciella miljö är en gemensam antroposofisk livssyn.

Antroposofi? Det låter som en religiös aspekt men är i själva verket ett eftertänksamt sunt förnuft – att lära känna och förstå sina medmänniskors intressen och behov. Det ger ingen särskild publicitet. Erik Asmussens arkitektur som Arne Klingborg arbetat med gläder många – den är fri och omtänksam men aldrig märkvärdig. Den är ramen för en naturlig gemenskap vars resultat sällan uppmärksammas efter förtjänst. Miljön i Ytterjärna, med Vidarkliniken och Kulturhuset som huvudbyggnader, är snarast en samlingsplats där vanliga mänskliga problem och behov tas om hand, ända fram till den slutfas där en vänlig sjukvård förmedlar tacksamhet och glädje. Livets problem är kanske enklare – kring Ytterjärna odlas stora områden ekologiskt, och finurlig vattenrening lärs ut i den vackra strandparkens praktiska dräneringsanläggning.

En nyutkommen rikt illustrerad bok till Arne Klingborgs minne ger en inblick i hans mångsidiga verksamhet och därmed också i hans livssyn. Nyckelorden är inspiration och klarsyn. För alla som mött honom är han fortfarande mycket levande. Han satte genom hela livet sin konst i nära samband med arkitekturen. För en konstnär är det naturligt att söka livets mening snarare än dagens sensation. Arne Klingborg förmedlade sin antroposofiska livssyn till Kristofferskolans elever och till alla sina vänner med skiftande bakgrund, varibland många bidragit till den läsvärda minnesboken.

Arne Klingborg har själv bidragit i kapitel 7 med rubriken "Den ofullbordade funktionalismen". Det avsnittet borde Le Corbusier ha läst innan han drog igång sin entusiastiska propaganda. Klingborg lyssnade istället till människors längtan och kontaktbehov, det som vår miljö egentligen borde tjäna!

John Sjöström